

Hrvatska mreža "Zdravih gradova"

29. JESENSKI POSLOVNI SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

IZVJEŠTAJ

Poslovni sastanak Hrvatske mreže zdravih gradova održan je u
Zadru od 2. do 4. listopada 2024.

Zagreb, 20. listopada 2024.

Hrvatska mreža "Zdravih gradova"

PROGRAM 29. JESENSKOG POSLOVNOG SASTANKA HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

Hotel Kolovare, Zadar

SRIJEDA, 2.10.2024.

I. Sastanak Predsjedništva HMZG

16:00 – 18:00 Sastanak proširenog Predsjedništva

ČETVRTAK, 3.10.2024.

II. Dio sastanka

10:00 – 11:00 **Vođeni razgovor: „Izazovi djelovanja lokalne i regionalne samouprave – dostupnost zdravstvene zaštite“**, gradski i županijski koordinatori

11:00 – 11:30 Pauza za kavu

11:30 – 12:00 **Otvaranje 29. Poslovnog sastanka HMZG** – pozdravne riječ Županije domaćina i Mreže

III. Dio sastanka Konferencija: **Zdravlje i socijalno blagostanje – Dostupnost zdravstvene zaštite**

12:00 – 13:15 Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike RH, *gđa. Marija Pletikosa*, državna tajnica: „Doprinos socijalnom blagostanju i zdravlju kroz razvoj socijalnih usluga“

Ministarstvo zdravstva RH, Sektor za primarnu zdravstvenu zaštitu i zdravstveni turizam, *Matea Hrg, dipl.sanit.ing.*: „Poboljšanje dostupnosti primarne zdravstvene zaštite“

Hrvatska zajednica županija, *gđa. Helena Bandalović*, voditeljica Radne skupine za zdravstvo HZZ

Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, *Luka Čurković, bacc.med.techn.* „Izazovi dostupnosti HMP na otocima ŽŽ – turistička sezona“

13:15 – 14:30 Zajednički ručak

IV. Dio sastanka Konferencija: **Zdravlje i socijalno blagostanje – Dostupnost zdravstvene zaštite** - nastavak

14:30 – 17:00 Istarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, *Gordana Antić, dr.med.*, pročelnica: „Izazovi Istarske županije u osiguravanju dostupne zdravstvene zaštite“

Zadarska županija, Savjet za zdravlje, *Mislav Radoš, dr.dent.med.:* „Cjelovita skrb za dentalno zdravlje“

Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, *Jasna Tucak, dipl.ing.:* „Nadstandardi Grada Zagreba - usluge bez uputnice za građane (primjer Centar za zdravlje mladih)“

Primorsko-goranska županija, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, *izv.prof.dr.sc. Darko Roviš.:* „Projekt MEDRi - One size fits all? Razlike među kvartovima u zdravstveni potrebama grada Rijeke“

Poreč zdravi grad, *Tina Benčić, prof.psih.:* „Prvi koraci osnaživanja kadrova u zdravstvu u programu Zdravog grada Poreč“

17.00 – 18.00

Vođena šetnja po gradu

18.00 – 22.00

Zajednička večera MAS VIN, Ravni Kotari

PETAK, 4.10.2024.

V. Dio sastanka: **Prikaz modela dobre prakse domaćina**

9:00 – 10:00

Prikaz modela dobre prakse domaćina:
Športska zajednica Grada Zadra, *gosp. Josip Miočić.:* „Do zdravlja zajedno - sport i sportska rekreacija grada Zadra“

Dragonboat klub Zadar, *gđa. Dubravka Karlović Babić, gđa. Ana Stipčević.:* „Podrška životu nakon raka: sinergija djelovanja u zajednici“

Zavod za javno zdravstvo Zadar, *Stela Klepac Erstić, dr.med., Ana Šare Glavan, mag.soc.:* „Rad savjetovališta za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u gradovima i općinama Zadarske županije“

10:00 – 10:30

Pauza za kavu

VI. Dio sastanka: **Radionica Koordinacija skrbi u zajednici**

10:30 – 12:30

Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, *gđa. Nives Kopajtich Škrlec,* koordinator poslova „Zdravlje u gradu“

Grad Pula, Upravni odjel za društvene djelatnosti, mlade i sport, *gđa. Irena Peruško.:* „Smještaju u domove po otpustu iz bolnice“, *gđa. Zuzana Hoti-Radolović,:* „Centar podrške 521“

Grad Zagreb, Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, *Jasna Tucak, dipl.ing.:* „Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Zagreb Zapad – savjetovalište za roditelje i njegovatelje maligno oboljele djece“ i Služba za mentalno zdravlje NZZJZ A. Štampar, „Mobilni tim za mentalno zdravlje“

Centar za pružanje usluga u zajednici Mocire, *Jelena Milin, dipl.soc.radnica:* „Organizacija zdravstvene zaštite u Centru Mocire“

12:30 – 13:00

Završna rasprava

29. JESENSKI POSLOVNI SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

IZVJEŠTAJ

29. jesenski poslovni sastanak Hrvatske mreže zdravih gradova održan je uživo od 2. do 4. listopada 2024. godine u hotelu Kolovare u Zadru. Sastanak je okupio preko četrdeset sudionika iz devet gradova Mreže (Crikvenica, Dubrovnik, Karlovac, Opatija, Poreč, Pula, Rijeka, Zadar, Zagreb), i četiri županije (Istarska, Primorsko-goranska, Zadarska, Zagrebačka). Domaćin poslovnog sastanka bila je Zadarska županija. Tema poslovnog sastanka bila je Zdravlje i socijalno blagostanje – Dostupnost zdravstvene zaštite te je centralno događanje, Konferencija, održana pod istim nazivom. U uvodnom dijelu Konferencije održana su izlaganja nacionalnih partnera – resornih ministarstava i udruga, dok su iskustva naših županija i gradova prezentirana u drugom dijelu sastanka. Osim Konferencije, tijekom Poslovnog sastanka predstavljeni su primjeri dobre prakse domaćina te održana radionica Koordinacija skrbi u zajednici. Prije otvaranja Poslovnog sastanka održan je sastanak Predsjedništva i sastanak koordinatora gradova/županija na temu Izazovi djelovanja lokalne i regionalne samouprave – dostupnost zdravstvene zaštite (o čemu ćemo više izvijestiti u zaključcima sastanka).

Otvaranje 29. Poslovnog sastanka HMZG vodila je gospođa Vlatka Vučić Marasović, glasnogovornica Zadarske županije, a prisutne su pozdravili gospodin Marko Kolega, pročelnik Upravnog odjela za zdravstvo Zadarske županije i prof.dr.sc. Selma Šogorić, predsjednica HMZG. Tom je prigodom profesorica Šogorić, kroz fotografije, okupljene podsjetila na povijest suradnje Mreže i Zadarske županije od 2007. godine do danas.

Konferenciju „Zdravlje i socijalno blagostanje – Dostupnost zdravstvene zaštite“ prezentacijom pod nazivom **Doprinos socijalnom blagostanju i zdravlju kroz razvoj socijalnih usluga** otvorila je gospođa Marija Pletikosa, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava,

obitelji i socijalne politike RH. Napore Ministarstva u jačanju socijalne uključenosti ilustrirala je primjerima Zakona o inkluzivnom dodatku (kroz koji se objedinjuju osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, uvećani doplatak za djecu i naknada do zaposlenja) i Zakona o osobnoj asistenciji (pravo osobe s invaliditetom, a ne programsko financiranje, povećanje broja korisnika usluge i broja sati korištenja usluge, povećan broj pružatelja usluge te osigurana financijska održivost) te Zakona o

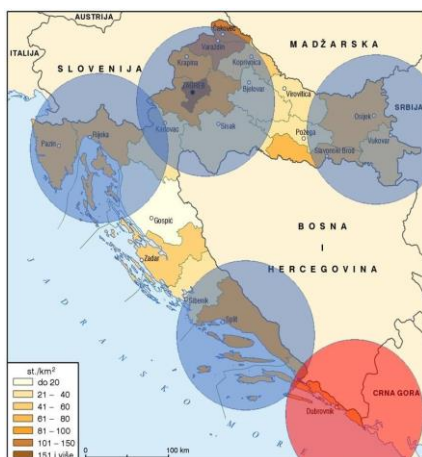
socijalnoj skrbi kojim je po prvi puta definiran pojam dugotrajne skrbi te propisan niz prava (naknada i usluga) vezanih uz njega. U RH dugotrajna je skrb podijeljena između sustava socijalne skrbi i sustava zdravstva te je za njezino osiguravanje važna dobra koordinacija između oba sustava te razvijene usluge u zajednici sukladno potrebama. U tijeku je izrada Operativnog plana cjelovitog razvoja dugotrajne skrbi u RH kojim će se unaprijediti međusektorsko povezivanje, razviti cjeloviti modeli dugotrajne skrbi te kroz to omogućiti učinkovitija i kvalitetnija skrb. Izgradnjom 18 Centara za starije stvorit će se preduvjeti za pružanje cjelovite (zdravstvene i socijalne skrbi) starijim osobama, a uz smještajne kapacitete unaprijedit će se korištenje izvaninstitucijskih usluga (dnevni boravak, pomoć u kući, psihosocijalna podrška). Prepoznati su i izazovi dugotrajne skrbi: nedostatni smještajni kapacitete za starije osobe u sustavu socijalne skrbi, nedostatak radne snage, nedostatak pouzdanih statističkih podataka, regionalna nejednakost dostupnosti i pristupačnosti usluga, nedostatno uključivanje volontera te koordinacija svih dionika. Stanje bi se trebalo unaprijediti jer su dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga te kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga prepoznati i adresirani kroz Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Dobri se rezultati očekuju i od transformacije ustanova socijalne skrbi u smislu smanjenja ulaska korisnika u institucije, povećanog izlaska korisnika iz institucija i njihove socijalne uključenosti, poboljšane kvalitete života korisnika, povećanja opsega izvaninstitucijskih kapaciteta, unapređenja stručne osposobljenosti zaposlenika i uvjeta rada, kontinuiranog praćenja i unapređivanja provedbe standarda kvalitete za pružatelje usluga podrške u zajednici te povećanjem osviještenosti šire javnosti o pravu na život u zajednici.

Gospođa Matea Hrg, dipl.sanit.ing iz Ministarstva zdravstva RH, Sektora za primarnu zdravstvenu zaštitu i zdravstveni turizam govorila je o **Poboljšanju dostupnosti primarne zdravstvene zaštite**. Temeljem promjena u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (koji su stupili na snagu 2023. godine) stvoreni su preduvjeti za jačanje uloge doma zdravlja radi osiguravanja ravnomjernog pristupa učinkovitoj i kvalitetnoj primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Zakonskim je promjenama omogućeno ugovaranje više novih djelatnosti, ustrojavanje jednog doma zdravlja na županijskoj razini, produženje rada do 68 godina starosti bez suglasnosti ministarstva, kao i donošenje nove Mreže javnozdravstvene službe. Mreža javne zdravstvene službe (koja je stupila na snagu u travnju 2024.) omogućava ugovaranje u novim djelatnostima na primarnoj razini zdravstvene zaštite. S obzirom na sve veće potrebe za unaprjeđenjem i zaštitom mentalnog zdravlja te povećanja razvojnih jezičnih poremećaja, na primarnoj razini predviđene su djelatnosti: psihologije, logopedije i radne terapije u domovima zdravlja, mobilni psihijatrijski timovi te dispanzeri za mentalno zdravlje i

ranu intervenciju. Zbog starenja populacije i velikog udjela kroničnih nezaraznih bolesti predviđa se i mogućnost provođenja: fizikalne terapije u domovima zdravlja, sestrinska savjetovišta za kronične nezarazne bolesti, veći broj patronažnih sestara, zdravstvene njege i fizikalne terapije u kući bolesnika, veći broj mobilnih palijativnih timova i palijativnih postelja u stacionarima domova zdravlja, ovisno o potrebama stanovništva na konkretnom području. Radi osiguravanja veće dostupnosti primarne zdravstvene zaštite, Mrežom je omogućeno: organiziranje timova na dvije ili više lokacija, organiziranje mobilnih ambulanti za obiteljsku medicinu i mobilnih ljekarni, djeluje se na stvaranju preduvjeta za promjenu broja opredijeljenih osoba po timu i reorganizaciji administrativnih poslova. Ministarstvo zdravstva pokrenulo je Program osnaživanja mentalnog zdravlja koji prethodi uspostavljanju dispanzera za mentalno zdravlje pri domovima zdravlja kao i psiholoških i mobilnih timova u sklopu kojih će se pružati sveobuhvatna skrb građanima. U program osnaživanja mentalnog zdravlja u zajednici uključili su se: Dom zdravlja Zagreb-Istok, Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije, Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije, Dom zdravlja Zagreb-Zapad i Dom zdravlja Čakovec. Uz dosad navedeno, jača se i mreža službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u zavodima za javno zdravstvo.

Predstavnica Hrvatske zajednice županija, gospođa Helena Bandalović, voditeljica Radne skupine za zdravstvo HŽŽ govorila je o **Ulozi i doprinosu HŽŽ zdravstvenom sustavu na razini županija**. Uz probleme vezane uz koordinaciju rada liječnika u Domu zdravlja i onih u privatnim ordinacijama, posebno je istaknula izazove vezane uz otoke i ruralne sredine kao i kadrovsku problematiku te (ne)suradljivost jedinica lokalne samouprave (gradova i općina) u rješavanju izazova s kojima se nosi sustav zdravstva.

Gospodin Luka Čurković, univ.bacc.med.techn., voditelj Ispostave Hitne medicinske pomoći Kali iz Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije govorio je o **Izazovima dostupnosti HMP na otocima Zadarske županije tijekom turističke sezone**. Na mapi je prikazao pokrivenost otoka djelatnostima HMP, opseg rada službe (prema broju upisanih pacijenata) od početka lipnja do kraja rujna po mjestima kao i način rješavanja potrebe (ambulantno ili intervencija). Posebni je naglasak stavio na izazove u dostupnosti HMP. Služba koristi više prijevoznih sredstava - vozila IHMP i plovilo. Problem predstavlja prebacivanje medicinske opreme i pacijenta s jednog u drugo sredstvo prijevoza kao i udaljenost pacijenta od mjesta pristajanja plovila. Posebno je otežana ispomoć u slučaju masovne nesreće na otocima, u slučaju više istovremenih intervencija i radi nepostojanja stalne helikopterske HMS. Problem stvaraju i vremenske neprilike uslijed kojih može doći do prekida trajektnih linija i nemogućnosti letenja HHMS. I uz dobru opremljenost IHMP na otocima, uz educirane ekipe IHMP i dobru organizaciju medicinske službe zlatni je sat otežano postići na teškim terenima (otoci, planine) Zadarske županije.

Iza ručka Konferencija je nastavljena prezentacijama drugih županija i gradova Mreže. Gospođa Gordana Antić, dr.med., pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županija prezentirala je izlaganje pod nazivom **Izazovi**

Istarske županije u osiguravanju dostupne zdravstvene zaštite. Prezentaciju je započela definicijom pristupačne zdravstvene zaštite kao mogućnosti osobe da pravovremeno, bez prepreka i financijskih opterećenja, pristupi potrebnim zdravstvenim uslugama i skrbi. Dostupna zdravstvena zaštita postoji kada svi ljudi bez obzira na lokaciju, ekonomski status, jezik, kulturu ili zdravstvene potrebe imaju jednaku priliku za pravovremeni pristup potrebnim zdravstvenim uslugama, kako bi očuvali i unaprijedili svoje zdravlje. Vrijeme je posvetila opisu SWOT analize dostupnosti zdravstvene zaštite koji su napravili za Istarsku županiju. Kao snage navedeni su: zemljopisni i geopolitički položaj, program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa, dodatna financijska sredstva iz turističke pristojbe i podrška lokalnih vlasti. Spomenuti Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa u javnim zdravstvenim i socijalnim ustanovama Istarske županije uključuje: sufinanciranje troškova stanovanja, jednokratnu naknadu za kupnju prvog stana ili kupnju/izgradnju kuće, financijski bonus vjernosti poslodavcu, financijski bonus dobrodošlice, financijsku naknadu za pojačani rad u turističkoj sezoni te karticu pogodnosti. Prepoznate slabosti bile su: nedostatak zdravstvenog kadra, naročito u PZZ i nezainteresiranost za rad u PZZ, životna dob postojećih radnika, nedovoljan broj zdravstvenih radnika u RH i dužina trajanja procesa priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija za regulirane profesije (koja traje do 3 godine), HZZO ugovaranje (na ime, a ne na uslugu), HZZO limiti i cijena usluge te sezonalni pritisak na zdravstveni sustav. Kao mogućnosti (prilike) prepoznati su: priljev zdravstvenih kadrova iz zemalja iz okruženja uz uvjet ubrzanja procesa priznavanja inozemnih stručnih kvalifikacija, promjena modela ugovaranja sa HZZO-om, EU fondovi, telemedicina, mobilni timovi i stambeni fond za zaposlenike. Potencijalne prijetnje bile bi: odlazak zdravstvenog kadra na rad u privatni sektor ili u turizam, dobna struktura zdravstvenog kadra, dolazak zdravstvenih radnika koji ne govore hrvatski jezik, kronični nedostatak obiteljskih liječnika, pedijatar, sezonski pritisak uslijed turizma, demografske promjene (oko 10% stanovništva stranci), financijsko opterećenje sustava te rast troškova zdravstvenih usluga, postotak starog stanovništva (23% stanovništva >65 god), nepredviđene zdravstvene krize (epidemije), tehnička zastarjelost infrastrukture, rast privatnog sektora, klimatske promjene i prirodne katastrofe te nedostatna digitalna infrastruktura. Strateški pristup osiguravanju dostupne zdravstvene zaštite u Istarskoj županiji implementira se kroz: a) ulaganje u ljudske resurse (Program mjera za zadržavanje i privlačenje ljudskih resursa), b) ulaganje u opremu i infrastrukturu, c) funkcionalnu integraciju ustanova (rad kod dva ili više poslodavaca, koordinacijski sastanci ravnatelja, zajedničke javne nabave), d) tehnološke inovacije: telemedicina, digitalizacija zdravstvenih usluga, automatizacija administrativnih poslova, umjetna inteligencija, e) inovativna rješenja: kartica pogodnosti za zaposlenike, stimulativne stipendije za učenike i studente, burza zdravstvenih radnika, administratori u PZZ i drugo, f) standardizaciju procedura (kontinuirano praćenje kvalitete pruženih zdravstvenih usluga, uvođenje smjernica i protokola za osiguranje kvalitete), g) suradnju i partnerstvo sa zdravstvenim ustanovama iz drugih županija i iz inozemstva te suradnja s obrazovnim ustanovama, h) edukaciju i prevenciju: promocija zdravih navika, radionice o temama poput stresa i zdravih životnih navika za zaposlenike, zdravstvena pismenost građana i zaposlenika, promotivne kampanje, redovni sistematski pregledi radnika, i) povećanje pristupačnosti usluga osiguranjem jezične i kulturne pristupačnosti, edukacijom zdravstvenih radnika za rad s osobama s invaliditetom te formiranjem mobilnih zdravstvenih jedinica i j) aktivno uključivanje zajednice te edukacijom volontera. Kako ulaganje u ljude daje bolje rezultate od ulaganja u tehnologiju, briga o zaposlenima u javnom zdravstvenom i socijalnom sustavu predstavlja jedan od najvećih prioriteta Istarske županije.

Gospodin Mislav Radoš, dr.dent.med. iz Savjeta za zdravlje Zadarske županije prikazao je **Cjelovitu skrb za dentalno zdravlje** u svojoj županiji. Tijekom proteklih godina kroz usluge iznad standarda uvedena je pripravnost nedjeljom i praznicima te dentalna skrb za osobe s posebnim potrebama.

Gospođa Jasna Tucak, dipl.ing iz Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Grada Zagreba prikazala je **Nadstandarde Grada Zagreba - usluge bez uputnice za građane**. Tijekom posljednjih desetak godina nadstandardi su razvijani u sklopu zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Grad Zagreb. Tri Zagrebačka Doma zdravlja kao nadstandarde razvijaju: Dijabetološko savjetovalište, hitnu dentalnu službu, pilot program za kompleksne pacijente (DZ ZG – Centar), Centar za ranu intervenciju, Centar za zdravlje mladih, savjetovalište za demencije, dodatnu zdravstvenu skrb u Domovima za starije osobe (DZ ZG – Istok), Centar za mentalno zdravlje u zajednici, promicanje mentalnog zdravlja – Pogled u sebe i dodatnu zdravstvenu skrb u Domovima za starije osobe (DZ ZG – Zapad). Ustanova za zdravstvenu njegu u kući provodi projekt palijativna skrb, bolnica u kući, fizikalna terapija i rehabilitacija za osobe s invaliditetom u gradu Zagrebu, Centar za koordinaciju palijativne skrbi i posudionica pomagala te projekt Integrirani pristup skrbi za starije osobe u kući. Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ kroz svoje službe provodi projekt Mobilni tim za mentalno zdravlje, projekt Ekološka karta Grada Zagreba, program Preventivne mobilne mamografija, program Edukacijom do zdravlja - Unapređenje zdravlja pripadnika romske nacionalne manjine, projekt Savjetovalište za mlade s invaliditetom, Usvajanjem pozitivnih navika u svakodnevnicu do uravnotežene tjelesne težine – prevencija prekomjerne tjelesne težine i debljine kroz društvena i životna okruženja, Savjetovalište za školsku djecu i mlade - prevencija HPV-a i drugih spolno prenosivih infekcija, teškoće u prilagodbi školskom okruženju i poremećaji prehrane, Anonimno testiranje uzoraka za koje se sumnja da sadrže droge ili psihotropne tvari te Sajam zdravlja: Štampar u tvom kvartu. Nastavni zavod za hitnu medicinu Grada Zagreba provodi projekte Financiranje nabave sanitetskih vozila, Edukacije laika za provođenje postupaka oživljavanja uz upotrebu AVD-A. Specijalna bolnica za plućne bolesti provodi projekt Dodatna palijativna skrb i program ranog otkrivanja KOBP i karcinoma pluća. Stomatološka poliklinika provodi projekt Geronto-stomatološki pokretni timovi i program prevencije karijesa u djece predškolske i školske dobi. Klinika za psihijatriju Vrapče provodi projekt resocijalizacije ovisnika. Poliklinika za prevenciju kardiovaskularnih bolesti i rehabilitaciju program prevencije kardiovaskularnih bolesti kod građana Zagreba iznad 40 godina. Klinika za psihijatriju Sveti Ivan program boje – Bolnica otvorena jednakima.

Centar za zdravlje mladih Grada Zagreba, Doma zdravlja Zagreb – Istok otvoren je u travnju 2017. godine i pruža izvan-institucionalne usluge po principu „drop in“ centara, bez uputnice i besplatno za korisnika. Usluge Centra obuhvaćaju zaštitu mentalnog zdravlja, promociju zdravlja i prevenciju ovisnosti. Uključuju savjetovalište o prehrani, zaštitu reproduktivnog zdravlja te savjetovalište za probleme učenja i prilagodbe.

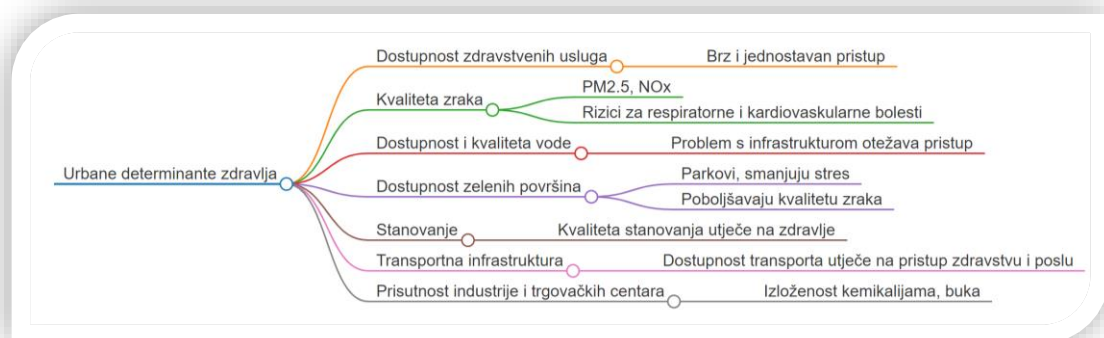
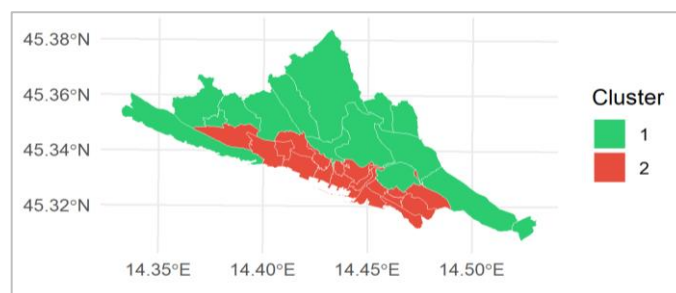
CZM
CENTAR
ZA ZDRAVLJE
MLADIH

Izv.prof.dr.sc. Darko Roviš iz Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije prikazao je **Projekt HORUS-MEDRI** (*Health Outcomes from Raised Urban Settings*) koji izučava **utjecaj razvijenih urbanih sredina na zdravstvene ishode osjetljivih populacija**. Kronične nezarazne bolesti (KNB), posebno dijabetes i kardiovaskularne bolesti (KVB), vodeći su uzroci morbiditeta i

mortaliteta diljem svijeta. Povećana prevalencija ovih bolesti povezana je s nizom društvenih i okolišnih čimbenika, stilovima života i utjecajem bihevioralnih faktora. Populacijske skupine s niskom razinom prihoda, poput migranata ili etničkih manjina, još uvijek su nedovoljno obuhvaćene i zaštićene u sustavu zdravstvene skrbi. Postojeća zdravstvena skrb osjetljivih populacijskih skupina karakterizirana je nedostatkom preventivnih mjera kao i kvalitetnih usluga u liječenju kroničnih nezaraznih bolesti. Cilj projekta je analizirati i istražiti poveznicu između funkcionalnih karakteristika urbanog okoliša i prevalencije ponašanja rizičnih za razvoj KVB. Fokus je na postojećim urbanim rješenjima koja mijenjaju fizičko-socijalne i funkcionalne karakteristike okoliša i time značajno utječu na prevalenciju rizičnih ponašanja te u konačnici, na ishode KNB-a. Kranji cilj je razviti i provesti intervencije u tri europske zemlje (Španjolska, Hrvatska i Nizozemska) s ciljem promicanja promjene ponašanja ka zdravijim životnim stilovima uz pružanje podrške građanima u korištenju urbanog okruženja osnažiti osjetljive populacijske skupine istovremeno smanjujući incidenciju rizičnih ponašanja za nastanak KNB-a. HORUS platforma, na karti grada, omogućuje prikaz po kvartovima gustoću naseljenosti, gustoću ekonomske djelatnosti, lokacije stanica javnog prijevoza, komercijalnih, uslužnih i javnih usluga, zelenih površina i drugo. Tim se postupkom mogu identificirati dijelovi grada u kojima su stanovnici fizički neaktivni, jedu visoko procesuiranu hranu, spavaju manje od 6 sati dnevno, puše, konzumiraju alkohol, imaju povećanu tjelesnu masu, dijabetes... U gradu Rijeci istraživanjem su prepoznata dva urbana klastera čijom se usporedbom vidi da je život u Klasteru 1, u odnosu na Klaster 2 povezan je s: 22% nižim izgledima za neaktivan put na posao, 12% nižim izgledima za tjelesnu neaktivnost, 30% nižim izgledima za slab san, 23% nižim izgledima za prehranu visoko procesuiranom hranom i 18% nižim izgledima za pretilost.

Poreč zdravi grad predstavila je gospođa Tina Benčić, prof.psih. s prezentacijom **Prvi koraci osnaživanja kadrova u zdravstvu u programu Zdravog grada Poreča**. Mentalno zdravlje je stanje dobrobiti u kojem pojedinac ostvaruje svoje potencijale, može se nositi s normalnim životnim stresovima, može raditi produktivno i plodno te je sposoban pridonositi zajednici u kojoj živi (SZO,2001). Mentalno zdravlje je značajno povezano s našim subjektivnim osjećajem dobrobiti – našom emocionalnom, psihološkom, socijalnom (društvenom), duhovnom, ali i tjelesnom dobrobiti i sastavni je dio općega zdravlja. Svjetska zdravstvena organizacija

procijenila je da će psihičke bolesti, uključujući i one povezane sa stresom, postati drugi vodeći uzrok onesposobljenosti za rad. Dosadašnja istraživanja pokazuju kako je izloženost stresu povezana sa smanjenom kvalitetom življenja te da ima dugoročne posljedice po psihičko i tjelesno zdravlje. Stresu su podložnija zanimanja usmjerena radu s ljudima, takozvane pomažuće profesije. U njih ubrajamo zdravstvene radnike, psihologe, socijalne radnike i policajce kojima je zajednički izravan kontakt s ljudima u nevolji. Posao kojim se bave donosi velike zahtjeve i suočavanje s izazovima, što podrazumijeva veliki emocionalni teret. Razlozi tome pronalaze se u dominantnoj želji da brinu za druge i da drugima pomognu, tendirajući ka tome da zanemare sebe, što je naročito prisutno kod mladih i neiskusnih pomagača. Stresori kod zdravstvenih radnika su smjene od 24 sata ili 12 sati koje nisu uvijek pravilne, prekratki i nepravilni periodi odmora i nedovoljna količina sna, nedostatak medicinskog osoblja obzirom na broj pacijenata i usluga koje traže, loši međuljudski odnosi (ako postoje), nepredvidive okolnosti i uvjeti rada te potreba za brzim donošenjem odluka. Zbog ponavljane izloženosti stresorima izostaje faza oporavka i dolazi do pojave kumulativnog stresa, odnosno „burnout-a“. Svemu je još više pridonijela pandemija. Prepoznajući potrebu za osnaživanjem djelatnika u zdravstvu, tijekom 2022., stručni tim psihoterapeutkinja Zdravoga grada u suradnji s ravnateljicom ZZHM IŽ (u okviru projekta IŽ u segmentu prioriteta osnaživanje kadrova u zdravstvu) inicirale su suportivni rad s djelatnicima hitne medicinske (HM) pomoći, kao prvi takav u Hrvatskoj. Osmišljen je program za djelatnike HM i Saniteta usmjeren ka prepoznavanju emocija i znakova stresa, usvajanju tehnika kanaliziranja emocija i stresa, usvajanju komunikacijskih vještina te jačanju kvalitete međusobnih odnosa te screening potreba i poteškoća unutar pojedinog sektora, ispostave, konkretne grupe ili pojedinca. Program se provodi u grupi od 10-12 djelatnika iz različitih ispostava (grupe formiraju voditelji), kroz 5 susreta radioničkog tipa (svi djelatnici aktivno sudjeluju) u trajanju od po dva sata, dinamikom jednom svaka dva tjedna. Korisnicima programa je također omogućeno i individualno savjetovanje (po potrebi) u Savjetovalištu Zdravog grada. Prva aktivnost u programu bilo je upoznavanje s programom voditelja svih ispostava ZZHM IŽ nakon čega je održana (supervizijska) radionice sa djelatnicima prijavno dojavne jedinice (PDJ). Tijekom 2023. provedena su tri ciklusa radionica sa tri grupe djelatnika HM iz različitih ispostava te supervizije sa djelatnicima PDJ dinamikom jednom tromjesečno ili prema njihovim potrebama. 2024. provedena su dva ciklusa radionica sa djelatnicima Saniteta iz različitih ispostava, a treći je u tijeku. Na prijedlog korisnika, program se sada provodi u 3 susreta u trajanju od tri sata i dalje dinamikom jednom u 2 tjedna.

Po završetku Konferencije sudionici su pozvani u vođenu šetnju po Zadru nakon koje je slijedio odlazak autobusom u Ravne Kotare na zajedničku večeru u MAS VIN-u.

U petak je jutarnji dio programa bio rezerviran za **prikaz modela dobre prakse domaćina**. Sesiju su moderirale gospođa Franka Krajnović, zamjenica pročelnika Upravnog odjela za zdravstvo Zadarske županije i prof.dr.sc. Selma Šogorić.

Prva prezentacija gospodina Josipa Miočića iz Športske zajednice Grada Zadra **Do zdravlja zajedno - sport i sportska rekreacija grada Zadra** započela je prikazom djelovanja programa od najranije dobi do rekreativaca. Uz organizaciju raznih domaćih i međunarodnih manifestacija cilj im je promicati 5 glavnih ciljeva manifesta ACES Europe: uživanje u vježbanju, želju za uspjehom, osjećaj pripadnosti, učenje „fair-play-a“ i poboljšanje zdravlja. Ciljevi programa su ulaganje u razvoj mladih sportaša, stručni rad u sportu, očuvanje postojeće sportske kvalitete, ulaganje u razvoj kvalitetnih i tradicionalnih zadarskih sportova, poticanje uključivanja u sport što većeg broja djece i mladeži te građana. Kako tjelesna aktivnost nije rezervirana samo za mlađe osobe, ponudili su i program sportske rekreacije za osobe iznad 65 godina u Mjesnim odborima. Posebno su ponosni na Olimpijadu Dječjih vrtića u Gradu Zadru „I ja hoću biti olimpijac“ u kojoj sudjeluje 16 vrtića (640 dječaka i djevojčica), a Sportski je program redovan i besplatan za svu djecu. Kroz program nastoje zadovoljiti potrebu djece za igrom i druženjem, naučiti ih poštivanju pravila igre, proširiti spoznaju o različitim vrstama sporta, njegove koristi i značenje u životu te poticati prirodni oblik kretanja uz razvijanje taktilne, mišićne i zglobne osjetljivosti i usavršavati motoričke sposobnosti (koordinaciju, ravnotežu, preciznost, gipkost i snagu).

Prezentacija Dragonboat kluba Zadar, gospođe Dubravke Karlović Babić i Ane Stipčević pod nazivom **Podrška životu nakon raka: sinergija djelovanja u zajednici**, započela je pojašnjenjima što je zmajski brod i koja je njegova poveznica s rakom dojke. Veslanje u „dragon boatu za osobe koje su preživjele rak dojke započelo je na Sveučilištu British Columbia u Vancouveru u Kanadi 1998. godine nakon što je profesor Dr. Don McKenzie znanstveno osporio tada prevladavajuće mišljenje da operirane žene ne smiju raditi ponavljajuće vježbe gornjeg dijela tijela. Za osobe koje su preboljele rak dojke veslanje u dragon boatu uspostavilo je nove temelje i otvorilo horizonte za razumijevanje potreba pacijenata koji su okončali medicinski tretman. Veslanje u „dragon boat-u“ je fizička i mentalna terapija koja ima pozitivan učinak na opću dobrobit ovih pacijenata. Svjetski Dragon boat „pink“ pokret promovira globalno širenje svijesti o raku dojke i učinkovitosti ovog sporta na osobe liječene od ove bolesti te globalno šalje poruku da postoji pun i aktivan život i nakon dijagnoze! Danas je ovaj sport proširen među osobama koje su liječene od raka dojke pa od 2010. ima svoje udruženje IBCPC (International Breast Cancer Paddlers Comission), pod čijim pokroviteljstvom se održavaju „PINK“ festivali svake 4 godine. IBC IBCPC ima registriranih 380 timova iz 40 zemalja sa preko 20.000 veslača. Moto festivala je najvažnije je sudjelovanje, druženje i izgradnja prijateljstava; nitko ne ostaje na doku, svi smo u istom brodu. Dragonboat klub Zadar DBKZ osnovan je 1. veljače 2022, a prvi „dragon boat“ dobili su 12. travnja 2022. od kada i treniraju veslanje. U kratkih dvije i pol godine postigli su puno

zahvaljujući pomoći brojnih struktura. Njihova je misija "poboljšati fizičko i mentalno zdravlje osoba liječenih od raka dojke i svih drugih sudionika, kroz sport veslanja u *dragon boat-u*". Ljepota i privlačnost ovog sporta je da se svatko može njime baviti bez obzira na stas, rast, težinu, fitness i obrazovanje. Svi su dobrodošli i jednako važni. Bavljenjem ovim sportom žene su pokazale da su hrabre i odvažne, da prihvaćaju nove životne izazove, da su stekle nevjerojatno samopouzdanje i saznale da su sposobne postići nešto o čemu nikad nisu niti sanjale. Iako se broj smrtnih slučajeva smanjuje, broj dijagnosticiranih je konstantno u porastu i ono što najviše zabrinjava je sve veći broj mlađih osoba. Stoga ovaj program nudi visoko kvalitetnu aktivnost ženama liječenim od raka dojke nakon što okončaju medicinsku terapiju. Stoga je cilj zadarskog Dragonboat kluba, u suradnji s drugim zainteresiranim zajednicama proširiti ovaj sport po cijeloj Hrvatskoj.

Gospođa Stela Klepac Erstić, dr.med. i gospođa Ana Šare Glavan, mag.soc. iz Zavoda za javno zdravstvo Zadar predstavile su **Rad savjetovaništa za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti u gradovima i općinama Zadarske županije**. Centar za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti u Zadarskoj županiji djeluje od 1997. godine. U lipnju 2005. godine preuzima ga Zavod za javno zdravstvo Zadar u kojem postaje dio stručne službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti. 2009. godine Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti dobiva dodatnu zadaću - zaštitu mentalnog zdravlja opće populacije, a 2010. pokrenuto je i Savjetovanište za mentalno zdravlje. Tijekom 2011. godine pokrenut je rad Savjetovaništa u gradovima Gračacu, Benkovcu i Pagu (radi povećane potrebe i nedostupnosti usluga prevencije i liječenja mentalnih poremećaja ovisnosti), a 2012. godine otvorena su savjetovaništa u Biogradu na Moru i Obrovcu. Tijekom 2013. godine pokrenut je rad savjetovaništa u sklopu projekta „Mentalno zdravlje za sve“ (financijski potpomognutog od strane Ministarstva zdravlja iz financijskih sredstava iz prihoda od igara na sreću) s ciljem omogućavanja veće dostupnosti skrbi za mentalno zdravlje i izvanbolničko liječenje ovisnosti za korisnike iz većeg dijela županije te uspostavljena bolja suradnja sa stručnim službama škola, liječnicima obiteljske medicine, Službom za školsku medicinu ZJZ, Hrvatskim zavodom za socijalni rad (HZSR), Uredom za probaciju, Sudovima i Udrugama. Služba provodi mjere iz područja zaštite i unaprjeđenja mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti sukladno zakonskim odredbama, u skladu s nacionalnim strategijama i akcijskim planovima. Sve preventivne aktivnosti provode se kontinuirano na načelima univerzalne (cijela populacija), selektivne (specifična sub-populacija, rizične skupine) i indicirane prevencije (prepoznavanje pojedinca). Tretman se provodi prema medicinskoj indikaciji, sukladno suvremenim medicinskim saznanjima i stručnim smjernicama. Korisnici Savjetovaništa za mentalno zdravlje su: djeca i mladi s rizičnim oblicima ponašanja, djeca i mladi s poteškoćama u učenju, ponašanju i/ili emocionalnim poteškoćama, eksperimentatori konzumacije droga, obitelji djece i mladih, osobe s problemom problematičnog/patološkog kockanja, odrasle osobe s problemima iz područja mentalnog zdravlja (depresija, anksioznost, obiteljski problemi, stres i sl.) te onkološki bolesnici i njihove obitelji. Usluge Savjetovaništa su besplatne, a pružaju se svim zdravstveno osiguranim osobama bez uputnice liječnika. Aktivnosti Savjetovaništa su individualni savjetovanišni tretman, obiteljski savjetovanišni tretman, rad na modifikaciji ponašanja, psihološka obrada, specijalistički pregled liječnika, zdravstveno-socijalne intervencije i testiranje urina na psihoaktivna sredstva. U županiji se bilježi kontinuirani porast psihičkih problema među djecom i mladima koji se pripisuju negativnim iskustvima iz djetinjstva, promjenama u obiteljskoj strukturi, prezaštićujućem načinu odgoja, nedostatku slobodnog vremena za igru i druženje s vršnjacima, društvenim pritiscima i sveprisutnom utjecaju tehnologije. Nedavni događaji, poput pandemije COVID-19, rata u Ukrajini, globalne recesije i klimatske promjene, značajno su povećali stopu anksioznosti i depresije u djece i mladih. Kako su potrebe sve veće, a financijski i kadrovski kapaciteti ograničeni, stagnira broj osoba uključenih u Savjetovaništa. Lista čekanja je 4 mjeseca.

Uz podršku Grada Zadra i Zadarske županije te ostalih gradova i općina Županije mogla bi se unaprijediti pokrivenost uslugama prevencije i liječenja problema mentalnog zdravlja.

Radionicu **Koordinacija skrbi u zajednici** prezentacijom **Zdravlje u gradu** otvorila je gospođa Nives Kopajtić Škrlec, koordinatrica poslova Udruga gradova u Republici Hrvatskoj. Udruga gradova je osnovana 2002. godine kao nacionalna, nestranačka i nadstranačka organizacija koja okuplja 127 gradova.

Govoreći iz osobnog iskustva gradovi se uglavnom bave uređenjem naselja i stanovanjem, prostornim i urbanističkim planiranjem, komunalnim gospodarstvom, brigom o djeci, odgojem i osnovnim obrazovanjem, kulturom, tjelesnom kulturom i športom, unapređenjem prirodnog okoliša, ali i socijalnom skrbi i primarnom zdravstvenom zaštitom. Uključeni su u promoviranje zdravih stilova života, edukacije, savjetovanja, pružanje podrške, ulaganje u medicinsku opremu i/ili prostore, nerijetko i same liječnike, ulaganjima u (sportsku) infrastrukturu, prevenciju kriminaliteta, ovisnosti, konzumacije alkohola, programima suzbijanja zlorabe droga i maloljetničkog devijantnog ponašanja. Tijekom prezentacije istaknula je primjere gradova koji u potpunosti, svojim sredstvima financiraju programe unapređenja zdravlja i prevencije bolesti: Grada Rovinja - Gradsko psihološko savjetovništvo za brak, obitelj, djecu i mlade te Savjetovništvo za prehranu uz podršku razvoju Solidarne eko tržnice, Grada Opatije - Savjetovništvo za brak, obitelj i mlade, Grada Rijeke - Portal za besplatno *online* psihološko savjetovanje mladih "svejeok.hr", Grada Labina - izgradnja, dogradnja i održavanje sportske infrastrukture radi poticanja bavljenja sportom svih generacija, a posebno djece i mladih te posebna ulaganja u dječja igrališta, šetnice, staze, biciklističku infrastrukturu, Grada Križevaca – koji kroz Platformu „Zdravo Križevci“ potiče interes za namirnicama lokalnih proizvođača te dostupnost kvalitetne i zdrave hrane te promovira ostale bitne aspekte zdravlja, poput kretanja, tjelovježbe, reduciranja stresa i drugih. Spomenula je i projekt „Grad za mlade“ u koji je uz Središnji državni ured/Ministarstvo za demografiju i mlade, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Agenciju za mobilnost i programe EU, Mrežu mladih Hrvatske, Savez društava naša djeca, UNICEF i Europsku komisiju uključen i veći broj naših članova (Karlovac, Opatija, Rijeka, Poreč, Labin, Varaždin i Zabok).

Prvi primjer Grada Pule prezentirala je gospođa Irena Peruško iz Upravnog odjela za društvene djelatnosti, mlade i sport. Odluka o **Smještaju u domove po otpustu iz bolnice** usvojena je na Gradskom vijeću Grada Pule 12. rujna 2024. godine. Nadležnost nad njezinim provođenjem dobio je Upravni odjel za društvene djelatnosti, mlade i sport, Odsjek za socijalnu skrb i zdravstvo u suradnji s ostalim upravnim tijelima, zdravstvenim ustanovama, udrugama, ustanovama te pravnim ili fizičkim osobama koje obavljaju djelatnosti socijalne skrbi. Korisnici prava su odrasle ili starije osobe, samci ili članovi kućanstva s prebivalištem na području Grada Pule. Osoba koja može ostvariti pravo na sufinanciranje smještaja u dom po otpustu iz bolnice treba biti ovisna o pomoći i njezi druge osobe temeljem nalaza liječnika uz uvjet da joj zakonski obveznici/članovi obitelji/članovi kućanstva nisu u mogućnosti pružiti potrebnu skrb (prema podacima Hrvatskog zavoda za socijalni rad). Ukoliko postojećim zdravstvenim i socijalnim uslugama u zajednici nije moguće zadovoljiti potrebnu razinu skrbi osobi u kući po završetku bolničkog liječenja i nema slobodnog mjesta za stalni smještaj u adekvatnoj zdravstvenoj ili ustanovi socijalne skrbi rješenjem Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Grad Pula će ovim osobama sufinancirati ili financirati troškove smještaja u domu u trajanju od najdulje 6 mjeseci. Nadležni upravni odjel donosi Rješenje o pravu i sklapa Ugovor s ustanovom za smještaj koju pronalazi Hrvatski zavod za socijalni rad. U roku od 6 mjeseci Hrvatski zavod za socijalni rad dužan je naći mjesto u mreži na

teret Proračuna Republike Hrvatske. Prva osoba koja je ostvarila ovo pravo smještena je 23.9.2024. godine u Varaždinu.

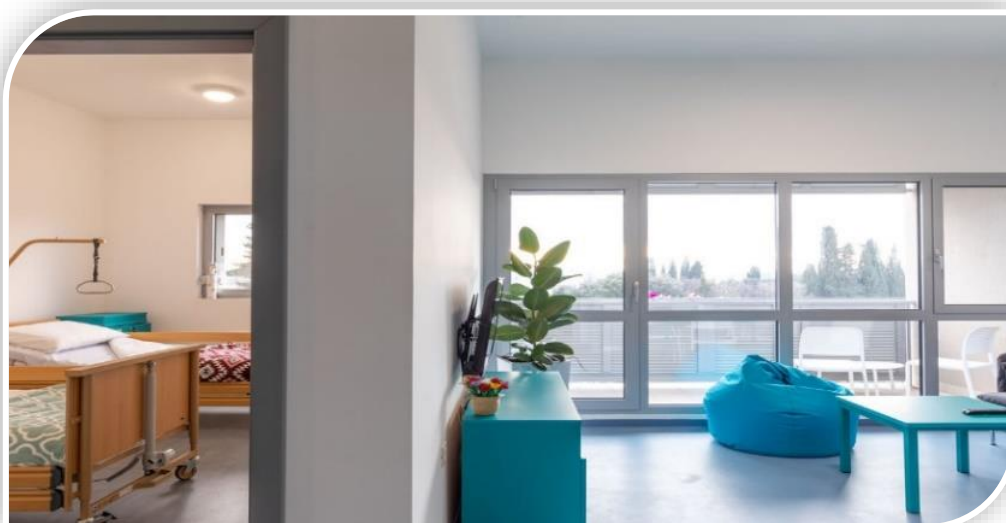
Drugi primjer Grada Pule **Centar podrške 521** predstavila je gospođa Zuzana Hoti-Radolović, djelatnica Centra. Centar podrške inovativna je usluga kojom se teži poboljšati dobrobit pojedinaca holističkim pristupom zdravlju. Aktivno pružaju podršku pojedincima, udrugama, institucijama i drugim organizacijama koje nude kvalitetne društveno korisne usluge ili razvijaju projekte i programe s ciljem poboljšanja života u zajednici. Rade po principu "otvorenih vrata" tj. dostupni su korisnicima bez naručivanja. Kontinuirano prate stanje na terenu, uključujući pružatelje usluga, vrste dostupnih usluga i identificirane potrebe za uslugama unutar lokalne zajednice. Korištenjem aplikacije za prikupljanje podataka, dobivaju uvid u dinamiku zajednice i uočavaju trendove i potrebe, što im omogućava predlaganje smjernica za razvoj novih usluga i povezivanje postojećih pružatelja usluga u situacijama koje zahtijevaju multidisciplinarni pristup. Osim što djeluje kao poveznica između različitih dionika i resursa u zajednici (mreža resursa) Centar povezuje korisnike i pružatelje usluga u zajednici, ovisno o potrebama korisnika. Centar potiče volonterstvo i inkluziju, te tako utječe ne samo na pojedinca, već na cijelu zajednicu. Centar podrške 521 koristi individualizirani i multidisciplinarni pristup prema korisnicima. Ovakav pristup omogućava stvaranje mreže podrške koja je prilagodljiva i učinkovita, te se može prilagoditi specifičnim potrebama pojedinca. One mogu biti vezane uz zapošljavanje (suradnja s poslodavcima kako bi se promicalo stvaranje inkluzivnih radnih mjesta i prilika za zapošljavanje osoba s invaliditetom i ostalih ranjivih skupina uz razvoj novih modela zapošljavanja), psihosocijalnu podršku (psihološko savjetovanje osoba koje se suočavaju s financijskim teškoćama, socijalnom izolacijom ili bilo kojom drugom stresnom situacijom) ili socijalno mentorstvo. Praćenje i podrška osobnom i društvenom razvoju korisnika temelje se na individualiziranom pristupu, prilagođenom njihovim potrebama, željama i specifičnim životnim okolnostima. Korisnicima se pristupa cjelovito, uzimajući u obzir sve aspekte njihova života – od zdravstvenog stanja, profesionalnih izazova, do pružanja psihosocijalne podrške te pomoći u ostvarivanju prava iz sustava zdravstva i socijalne skrbi. Osim rada s pojedincima, Centar će i ubuduće poticati poslodavce na zapošljavanje i pružanje prilike za rad pripadnicima ranjivih skupina, poticati korisnike na cjeloživotno obrazovanje, djelovati na umanjeњу predrasuda prema pripadnicima ranjivih skupina, organizirati radionice i druženja te pružati podršku svim formalnim i neformalnim pomagačkim zanimanjima, predlagati uvođenje novih metoda rada, dijeliti nova znanja i spoznaje, poticati empatiju i prihvaćanje različitosti te djelovati na jačanju međusektorske suradnje i uspostavljanju mehanizama za jačanje iste.

Gospođa Jasna Tucak, dipl.ing. iz Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Grada Zagreba predstavila je dva modela dobre prakse: Centar za mentalno zdravlje Doma zdravlja Zagreb-Zapad – savjetovalište za roditelje i njegovatelje maligno oboljele djece i Mobilni tim za mentalno zdravlje. U sklopu Doma zdravlja Zagreb-Zapad, u sklopu projekta Svjetske zdravstvene organizacije i Vijeća Europe „Poticanje društvene kohezije, jačanjem zaštite mentalnog zdravlja u zajednici“ 2006. godine osnovan je **Centar za Zaštitu mentalnog zdravlja u zajednici**. Od 2009. godine financira ga Grad Zagreb kako bi se građanima (bez uputnice) omogućila bolja dostupnost zdravstvenih usluga iz područja zaštite mentalnog zdravlja. U okviru Centra aktivnosti provodi tim za djecu i adolescente (subspecijalist dječje i adolescentne psihijatrije, specijalizirani psiholog, radni terapeut i medicinska sestra) i Tim za odrasle (psihijatar, psiholog, radni terapeut i medicinska sestra). U drugoj polovici 2024. godine u okviru Centra započela je i provedba **programa podrške neformalnim njegovateljima djece oboljele od malignih bolesti**. Programom se pruža psihosocijalna podrška i pomoć putem grupnih savjetovanja, konzultacija i edukacija. U pružanje podrške uključeni su psihijatar, psiholog, socijalni radnik i nutricionist. Rad **Mobilnog tima za mentalno zdravlje** vezan je uz Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. A. Štampar“ Grada Zagreba. Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti NZZJZ „Dr. A. Štampar“ nositelj je aktivnosti usmjerenih na očuvanje

mentalnoga zdravlja i smanjenja potražnje za opojnim sredstvima. Rad Službe je organiziran kroz primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju te izvanbolničko liječenje ovisnosti. Aktivnosti se provode timskim radom zdravstvenih radnika (liječnika, medicinskih sestara) i suradnika (klinički psiholog, psiholog, socijalni radnik, defektolog), raspoređenih u 8 timova, u suradnji sa specijalističko-konzilijarnim i bolničkim zdravstvenim ustanovama te drugim sustavima (pravosudni, socijalni, obrazovni, nevladin). Služba je organizirana u Odjel za prevenciju ovisnosti, Centar za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih, Centar za zaštitu mentalnog zdravlja odraslih i Centar za zaštitu mentalnog zdravlja osoba starije dobi i vulnerabilnih skupina. Mobilni tim za mentalno zdravlje novi je, ovogodišnji pilot projekt grada Zagreba kojeg čine liječnik specijalist psihijatrije, psiholog i medicinska sestra. Mobilni tim intervenira na poziv punoljetnog člana obitelji i/ili samog korisnika. Mobilni tim je potreban kada pacijent ne može zatražiti stručnu pomoć radi otežane pokretljivost, tjelesne bolesti ili nedostupnosti usluge. Odgađanje traženja pomoći, nemogućnost liječenja ili nedostupnost usluga dovode do povećanog rizika od pogoršanja mentalnog zdravlja čije posljedice mogu biti viša razina stresa, više zdravstvenih komplikacija, veća stopa hospitalizacija i veći rizik smrtnosti! Mobilni psihijatrijski tim nije hitni medicinski tim i ne pruža urgentnu psihijatrijsku skrb. Intervencije tima uključuju: Psihijatrijski pregled s uvođenjem ili korekcijom psihofarmakološke terapije, psihološku potporu i savjetovanje, psihosocijalne intervencije u obitelji te podršku njegovateljima korisnika. Korisnici usluga mobilnog tima su osobe starije životne dobi i njihovi neformalni skrbnici, osobe s problemima ovisnosti (npr. motivacija za čuvanje apstinencije, izlazak iz penalnog sustava, majke tek rođene djece s problemom ovisnosti i dr.), osobe iscrpljene zbog kronične ili onkološke bolesti, invaliditeta ili teže pokretljivosti te drugi vulnerabilni korisnici kojima treba uključivanje u adekvatan psihijatrijski/psihološki tretman.

Rad u **Centru za pružanje usluga u zajednici Mocire** predstavila je gospođa Jelena Milin, dipl.soc. radnica. Osnivač Centra je Republika Hrvatska, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, a s radom započinje početkom 2022. godine. Centar je osnovan s ciljem pružanja što većeg broja i vrsta usluga što većem broju korisnika u lokalnoj zajednici i s njom. Djelatnost Centra je pružanje socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju te odraslim osobama s invaliditetom - osobama s intelektualnim oštećenjem, odraslim osobama s intelektualnim uz dodatna oštećenja i osobama s poremećajem iz autističnog spektra. Djeca s teškoćama u razvoju u Centru mogu dobiti usluge stručne procjene, rane razvojne podrške, boravka, psihosocijalne podrške te podrške uključivanju u redovne programe odgoja i obrazovanja. Centar odraslim osobama s invaliditetom pruža usluge stručne procjene, smještaja, boravka, psihosocijalne podrške i osobne asistencije. Stručna procjena odobrava se djetetu s teškoćama u razvoju ili osobi s invaliditetom radi priznavanja prava na ranije navedene usluge Centra, a provodi je stručni tim ustanove (logoped, edukacijski rehabilitator, socijalni radnik, psiholog, kineziterapeut i radni terapeut). Rana razvojna podrška je usluga stručne poticajne pomoći i podrške djetetu i stručne savjetodavne pomoći roditeljima i drugim članovima obitelji ili udomitelju kad je kod djeteta u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne teškoće. Centar na temelju stručne procjene može pružati usluge logopedске terapije, radne terapije, kineziterapije, fizikalne terapije, edukacijske rehabilitacije i psihološke podrške. Psihosocijalna podrška je usluga koja obuhvaća stručne postupke i druge oblike pomoći i podrške kojima se potiče razvoj i unaprjeđenje kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih, govorno-jezičnih, socijalnih i odgojnih vještina korisnika. Usluga se odobrava radi prevladavanja teškoća i osnaživanja pojedinca u vezi s teškoćama u razvoju, invaliditetom, uključivanjem u svakodnevni život zajednice, problema u ponašanju te u drugim nepovoljnim okolnostima. Boravak je usluga kojom se osiguravaju organizirane aktivnosti tijekom dana uz stručnu i drugu pomoć i podršku, radi zadovoljavanja osnovnih i dodatnih životnih potreba korisnika koje ne mogu biti zadovoljene u obitelji. U Centru je organiziran poludnevni boravak za djecu s višestrukim teškoćama koja nisu uključena u odgojno-obrazovni sustav te poludnevni i cjelodnevni boravak za odrasle osobe s intelektualnim i

pridruženim teškoćama. Smještaj je usluga kojom se korisniku osigurava intenzivna skrb i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba kada to nije moguće osigurati ili u obitelji ili pružanjem drugih socijalnih usluga. Smještajem se osigurava stanovanje i organizirane aktivnosti koje uključuju pojačanu njegu i brigu o zdravlju, prehranu, radno terapijske aktivnosti, podršku i pomoć pri ostvarivanju prava i pri organiziranju i provođenju slobodnog vremena tijekom dana uz stručnu pomoć i potporu. Centar kao jedan od osnovnih ciljeva razvoja ustanove ima uspostavljanje usluge organiziranog stanovanja. Osobna asistencija je socijalna usluga kojom se osigurava pomoć i podrška osobi s invaliditetom u aktivnostima koje ne može izvoditi sama radi vrste i stupnja invaliditeta, a koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće te pomoć i podrška u komunikaciji i primanju informacija, a u svrhu postizanja većeg stupnja samostalnosti i uključenosti u zajednicu kao i ostvarivanja ravnopravnosti s drugima. Među aktivnosti centra ubraja se edukacijska rehabilitacija koja se provodi s ciljem unaprjeđenja i/ili zadržavanja funkcionalnih sposobnosti i razvoja individualnih potencijala na području spoznaje, ponašanja, komunikacije, kretanja, perceptivno-motoričkih sposobnosti, brige o sebi i samostalnosti. Logopedska terapija namijenjena je djeci s teškoćama u komunikacijskom i jezično-govornom području. Kineziterapija se provodi individualno ili grupno uz pomoć gimnastičkih vježbi, prirodnih vrsta kretanja ili sportskih igara, a fizikalna terapija - individualna ili grupna pomaže djetetu ili odrasloj osobi u povećanju pokretnosti, ublažavanju boli te sprječavanju i ublažavanju trajnih posljedica bolesti ili u (motoričkom) razvoju. Psihološka podrška pruža se s ciljem daljnjeg poticanja razvoja (usmjerena na kognitivno i socio-emocionalno područje, poput pažnje i koncentracije, misaone fleksibilnosti, samoregulacije, samopoštovanja, samopouzdanja, anksioznosti i suočavanja sa stresom). Radna terapija pomaže razvoju mogućnosti svakodnevnog funkcioniranja. Socijalno pedagoška podrška provodi se kroz primarnu prevenciju, detekciju, dijagnosticiranje i tretman za korisnike s rizikom za probleme ili s problemima u ponašanju i problemima socijalne integracije. Usluga socijalnog rada usmjerena je na cjelovitu zaštitu djeteta s teškoćama u razvoju i obitelji prilikom integracije u postojeće socijalno okruženje. Zdravstvena skrb i njega uključuju preventivne, dijagnostičke, terapijske i rehabilitacijske aktivnosti te pomoć i podršku korisniku u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba. Usluge pruža širok spektar stručnih radnika, tim za djecu i tim za odrasle, zdravstveno osoblje te pomoćno i tehničko osoblje. Centar osigurava i podršku OSI i članovima njihovih obitelji („odmor od skrbi“, grupe podrške, *peer support*, psihoterapija za OSI, i dr.) te zagovara prilagodbu usluga zdravstvene zaštite OSI i osvještava javnost o njihovim potrebama.

U srijedu 2. listopada, održan je **sastanak Predsjedništva HMZG** na kojem smo ukratko rekapitulirali i komentirali do sada održane aktivnosti Mreže u 2024. godini i dogovarali aktivnosti koje nam tek predstoje do kraja ove i u sljedećoj godini. Iako je u veljači održana *online* Izvještajna skupština, po uputi Gradskog ureda za opću upravu Grada Zagreba, morali smo (u svibnju) održati Izvještajnu skupštinu i uživo (Zagreb). Od redovitih aktivnosti Mreže u 2024. održana je jubilarna 30. Motovunska ljetna škola unapređenja zdravlja - u Puli 14. svibnja tečaj: Dostupnost informacija za strateško planiranje za zdravlje lokalno, u Poreču 15. svibnja tečaj: Jačanje otpornosti gradova na klimatske promjene i u Labinu 16. svibnja, tečaj: Koordinacija – kontinuitet skrbi u zajednici. Obilježen je Dan zdravih gradova, 20. svibnja i u srpnju objavljen 26. broj Epohe zdravlja pod nazivom "Kako biti proaktivan u reaktivnom vremenu – Jedno zdravlje" u digitalnom obliku. 29. Poslovni sastanak HMZG održan je u Zadru, od 3. do 5. listopada, s centralnom temom Zdravlje i socijalno blagostanje – dostupnost zdravstvene zaštite. Od ostalih aktivnosti Mreže vrlo je uspješno obilježen Svjetski Dan zdravlja, tema „Moje zdravlje, moje pravo". Nastavljena je serija Radionica razmjene iskustva i učenja novih vještina na temu Strateško planiranje za zdravlje (*online* svibanj, lipanj, rujanj). Kako smo tijekom 2023. dovršili prvi dio „posla", procjenu stanja i potreba te temeljem nje, odabir prioriteta u 2024. je ciklus radionica nastavljen radionicama vezanim uz proces planiranja te odabir i implementaciju intervencija. Od 25. do 26. rujna 2024. u Zagrebu je održan Sastanak tematske grupe za zdravo starenje koja već dvadeset godina djeluje unutar Europske mreže zdravih gradova SZO (hrvatski predstavnik u njoj je Grad Rijeka). Tijekom dva dana sastanka predstavljena su nacionalna i međunarodna iskustava vezana uz podršku zdravom starenju: inovativne politike i obećavajuće prakse, profili 16 gradova sudionika radne grupe (i prijevod publikacije na hrvatski), alat za lokalne kreatore politika i planere te do sada prikupljena iskustva, praktične intervencije i resursi za podršku starijoj populaciji u hitnim slučajevima (rukovođenje kriznim situacijama u gradovima). Međunarodna suradnja Zdravih gradova odvija se kontinuirano kroz *online* sastanke s Europskim uredom Svjetske zdravstvene organizacije i drugim članovima Europske mreže zdravih gradova. U travnju, lipnju i listopadu održani su *online* sastanci gradskih i nacionalnih koordinatora s članovima tima iz Kopenhagena. *Online* radionice koordinatora nacionalnih mreža održane su u veljači, lipnju i listopadu 2024. Sastanak Savjetodavnog odbora SZO za zdrave gradove održan je uživo u Kopenhagenu početkom ožujka i *online* u listopadu 2024. godine. Preostale aktivnosti u 2024. su: nastavak održavanja Tematskih radionica razmjene iskustva *online* na temu Rukovođenje

za zdravlje – Planovi za zdravlje i njihova implementacija i nadopuna web stranica Hrvatske mreže zdravih gradova novim sadržajima. Međunarodno pred nama je sudjelovanje na Godišnjoj konferenciji Europske mreže zdravih gradova SZO ove godine u *online* formatu 6. studenog. Prema procjeni članova Predsjedništva najveći izazov u 2025. godini biti će vezan uz smjenu generacija i prijenos znanja i iskustva na mlađe članove projektnih timova. Taj proces možemo facilitirati kroz tečajeve Motovunske ljetne škole i nastavkom ciklusa *online* edukacijskih radionica kroz koje ćemo sudionike potaknuti da rade na razvoju projekta zajedno (povezati sudionike iz okruženja koji se lakše mogu nalaziti i uživo) te im omogućiti sudjelovanje na međunarodnim događanjima i edukacijama kao što je npr. ASSETS ljetna škola Europske asocijacije Škola javnog zdravstva (ASPHER) koja će se idućeg srpnja održati u Zagrebu na ŠNZ „A. Štampar“. Motovunsku ljetnu školu ćemo radi olakšavanja transfera iskustva više otvoriti međunarodnom sudjelovanju (posebno sa zemljama i gradovima u okruženju). 30. Poslovni sastanak Mreže voljeli bi održati u Slavoniji pa će se u tom smislu provesti konzultacije s gradonačelnicima Grada Osijeka i Grada Vinkovaca.

Prije otvaranja Poslovnog sastanka, u četvrtak 3. listopada održan je i sastanak koordinatora zdravih gradova/županija na temu **Izazovi djelovanja lokalne i regionalne samouprave – dostupnost zdravstvene zaštite**. Kroz raspravu su spomenuti sljedeći izazovi:

- U nekim priobalnim sredinama u Istarskoj županiji i do 10% populacije čine strani radnici i za njih bi trebalo ugovarati nove ambulante. Veliki je problem nedostatak zdravstvenih radnika zbog čega su neki domovi zdravlja bez nositelja tima (HZZO u ugovaranju PZZ traži ime pružatelja usluge (liječnika) i plaća po timu, a ne plaća po usluzi kao u specijalističkoj ZZ).
- Nedostatni ljudski resursi u zdravstvu i socijali, pitanje nostrifikacije diploma visoko kvalificiranih djelatnika (liječnika i sestara) iz zemalja u okruženju koji traje predugo (i do nekoliko godina) zbog čega ljudi odustaju od RH (profesionalne komore).
- HZZO plaćanje javnom sustavu po niskoj cijeni i limitiranje broja usluga što rezultira stvaranjem lista čekanja nakon čega se odobrava liječenje (po višoj cijeni) u privatnom zdravstvu.

- Grad Pula unatoč paketu pogodnosti da privuče zdravstvene radnike i dalje nema značajnog uspjeha, a poticaji koji se nude i daju zdravstvenim djelatnicima su neodrživi, i čine veliko breme lokalnim zajednicama.
- Grad Zagreb ukazuje na preklapanja usluga zdravstvene i socijalne skrbi te „štekanje palijative“ radi guranja koncepta kompleksnih pacijenata.
- Zadarska županija ukazuje na problem velikog broja stranih radnika koji idu u postojeće opterećene ambulante. Problem je i mobilnosti liječnika između ambulanti jer ako više liječnika pruža skrb na nekom području, ne mogu ući u bazu kolege kojeg mijenjaju, problem je i odnos HZZO-a – stvaranje razlika između privatnog i javnog zdravstva, privatno dobije veću cijenu za istu uslugu.
- Primorsko-goranska županija – nedostatak psihijataru za ZZJZ odjele mentalnog zdravlja, dramatičan gubitak kadra na otocima, izostanak interesa među mlađim da dođu raditi na otoke.
- Poreč – nadstandardi koje plaćaju gradovi (a trebao bi sustav zdravstva) velika su financijska obaveza.
- Zagrebačka županija unatoč sustavu ne mogu ugovoriti ginekologa, mrtvozornika, pedijatra (iako imaju dovoljan broj umirovljenih liječnika).
- Dubrovnik problem nedostataka zdravstvenih radnika rješavaju ciljanim raspisom za stipendije za srednje škole i fakultete.
- Rijeka ima obrnuto iskustvo - nedostatka interesa za takve stipendije. Istraživanje iz Rijeke govori kako djeca u medicinskim školama ne žele ostati u sustavu. Turističku ambulantu osigurava privatni pružatelj po vrlo skupim cijenama i to je dobro popunjeno.
- Opatija i Poreč za sada uspijevaju osigurati nad standard poput turističkih ambulanti, ali to postaje problem: osigurati na 3 mjeseca liječnika, stanove, dodatak...
- Javlja se i problem otpora domaćeg kadra što nemaju takve uvjete.
- Primorsko-goranska županija – odlazak djelatnika iz sustava javnog zdravstva u privatni sektor nije problem plaće (one su jednake), nego lošeg upravljanja u zdravstvenim ustanovama i odnosa prema djelatnicima

Umjesto zaključka Članovi HMZG pozdravljaju napore Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike RH u jačanju socijalne uključenosti te vlastitim primjerima pokazuju predanost razvoju usluga u zajednici sukladno potrebama (npr. Pula Centar podrške 521 ili smještaj u domove po otpustu iz bolnice, Centar za pružanje usluga u zajednici Mocire, Zadar i drugi) kao i napore Ministarstva zdravstva RH vezane uz poboljšanje dostupnosti primarne zdravstvene zaštite koje podržavaju vlastitim projektima (HMP na otocima Zadarske županije tijekom turističke sezone, savjetovališta za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, Centar za zdravlje mladih Grada Zagreba, Centar za zaštitu mentalnog zdravlja u zajednici, mobilni timovi za mentalno zdravlje, osnaživanje kadrova u zdravstvu - suportivni rad s djelatnicima hitne medicinske Istra i drugi). Većina gradova i županija, članova HMZG u potpunosti, svojim sredstvima, financira i programe unapređenja zdravlja (zdrave prehrane i tjelesne aktivnosti, savjetovališta, online platforme, povećanje osviještenosti o zdravlju javnosti), prevencije i ranog otkrivanja bolesti (javna događanja povodom obilježavanja dana zdravlja i drugih za zdravlje značajnih datuma), liječenja (ulaganje u medicinsku opremu i/ili prostore, zdravstvene djelatnike), rehabilitacije i očuvanja kvalitete života (npr. podrška životu nakon raka: sinergija djelovanja u zajednici Zadar). No uz sve navedeno u naporima da unaprijedi dostupnost i kvalitetu zdravstvene zaštite i socijalne skrbi svojih stanovnika, lokalna i regionalna samouprava suočava

se s velikim brojem izazova koje (po našoj procijeni) ne može adresirati bez podrške resornih ministarstava. Riječ je prvenstveno o nedostatnim ljudskim resursima u zdravstvu i socijali - od pomoćnih radnika pa do sestara i liječnika koje lokalna razina ne može riješiti sama „paketima pogodnosti“ ili stipendiranjem učenika i studenata. Nostrifikacija diploma visoko kvalificiranih djelatnika (liječnika i sestara) iz zemalja u okruženju traje predugo (i do nekoliko godina) zbog čega ljudi odustaju od rada u RH. Često su spominjani problemi plaćanja HZZO-a javnom sustavu po niskoj cijeni i limitiranje broja usluga što rezultira stvaranjem lista čekanja nakon čega se odobrava liječenje (po višoj cijeni koju plaća HZZO) u privatnom zdravstvu. Prijedlog je da se ukidanjem limita za broj usluga u javnim zdravstvenim ustanovama te stvaranjem mogućnost za mobilnost radnika u javnom sustavu (sporazum između ustanova o funkcionalnoj integraciji) i promjenom ugovaranja PZZ omogući mobilnosti liječnika i sestara između ambulanti te smanji sezonalni pritisak na zdravstveni sustav u primorskim županijama i na otocima. Postoji i potreba da se zakonski regulira sufinanciranje sustava iz turističke pristojbe.

I na kraju ovog izvještaja prije svega želimo od sveg srca zahvaliti našim domaćinima na toplom gostoprimstvu. Želimo zahvaliti i svima vama koji ste se nakon godina virtualne

komunikacije odazvali našem pozivu da se sretnemo uživo. Za vas koji niste mogli biti s nama fizički napravili smo izvještaj u kojem detaljno opisujemo prikaze sudionika Konferencije, radionice i naših sastanaka – zato što želimo da dobijete što potpuniju informaciju i jer mislimo da svaki od ovih primjera to zaslužuje.

U Zagrebu, 24. listopada 2024.

Izvještaj napisala: Prof.dr.sc Selma Šogorić

Popis sudionika

29. JESENSKI POSLOVNI

SASTANAK HRVATSKE MREŽE ZDRAVIH GRADOVA

U Zadru, od 2. do 4. listopada 2024.

- 1. Antić Gordana**
Pročelnica
UO za zdravstvo i socijalnu skrb,
Istarska županija
Splitska 14, Pula
Gordana.Antic@istra-istria.hr
- 2. Bandalović Helena**
Hrvatska zajednica županija
Ivana Zahara 9, Zagreb
Helena.Bandalovic@dalmacija.hr
- 3. Basanić Čuš Nataša**
Ravnateljica
Zdravi grad Poreč
M.Gioseffi 4, Poreč
savjetovaliste@zdravi-grad-porec.hr;
natasa@zdravi-grad-porec.hr
- 4. Benčić Tina**
Psihologinja-psihoterapeutkinja
Zdravi grad Poreč
M.Gioseffi 4, Poreč
tinabencic@gmail.com
- 5. Bernaca Ljiljana**
Poslovna tajnica projektnog ureda
Zdravi grad Poreč
M.Gioseffi 4, Poreč
savjetovaliste@zdravi-grad-porec.hr
- 6. Citković Jasmina (online sudionik)**
Pročelnica
UO za društvene djelatnosti i lokalnu
samoupravu, Grad Crikvenica
Kralja Tomislava 85, Crikvenica
jasminka.citkovic@crikvenica.hr
- 7. Crnić Ana Marija (online sudionik)**
Voditeljica Odjela
Odjel za ekologiju, Sektor za zdravstvo,
UO za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branite-
lje i osobe s invaliditetom, Grad Zagreb
Šubićeva 38, Zagreb
AnaMarija.Crnic@zagreb.hr
- 8. Čurković Luka**
Voditelj ispostave
Ispostava Kali, Zavod za hitnu medicinu
Zadarske županije
Put Vele Luke 6, Kali
kontakt@zhmzz.hr
- 9. Gnjatović Petra**
UO za zdravstvo, Zadarska županija
Božidara Petranovića 8, Zadar
petra.gnjatovic@zadarska-zupanija.hr
- 10. Hoti-Radolović Zuzana**
Centar podrške CP521
Zagrebačka 18, Pula
centar.podrske521@pula.hr
- 11. Hrg Matea**
Stručna suradnica
Sektor za primarnu zdravstvenu zaštitu i
zdravstveni turizam, Ministarstvo zdravstva
RH
Ksaver 200 a, Zagreb
Matea.Hrg@miz.hr
- 12. Imširović Alen (online sudionik)**
Specijalizant javnozdravstvene medicine
Nastavni zavod za javno zdravstvo
Osječko-baranjske županije
Franje Krežme 1, Osijek
imsirovicalen3@gmail.com

- 13. Josipović Iva**
 Koordinator projekta
 Mreža zdravih gradova u Primorsko-
 goranskoj županiji
 Adamićeva 10, Rijeka
 iva.josipovi@gmail.com
- 14. Karlović Babić Dubravka**
 Predsjednica kluba
 Dragonboat klub Zadar
 Zlatarska ulica 3, Zadar
 bubababic@gmail.com
- 15. Katičić Miho**
 Zamjenik pročelnika
 UO za obrazovanje, šport, socijalnu skrb i
 civilno društvo, Grad Dubrovnik
 Ulica Iva Vojnovića 31, Dubrovnik
 mkaticic@dubrovnik.hr
- 16. Klepac Erstić Stela**
 Voditeljica službe
 Služba za mentalno zdravlje i prevenciju
 ovisnosti, Zavod za javno zdravstvo Zadar
 Ljudevita Posavskog 7, Zadar
 stela.klepac.estic@zjz.t-com.hr
- 17. Kolega Marko**
 Pročelnik
 UO za zdravstvo, Zadarska županija
 B.Petranovića 8, Zadar
 marko.kolega@zadarska-zupanija.hr
- 18. Kopajtich Škrlec Nives**
 Koordinatorica ureda
 Udruga gradova u Republici Hrvatskoj
 Palmotićeve 25, Zagreb
 nives@udrugagradova.hr
- 19. Krajnović Franka**
 Zamjenica pročelnika
 UO za zdravstvo, Zadarska županija
 B.Petranovića 8, Zadar
 franka.krajnovic@zadarska-zupanija.hr
- 20. Mandekić Jadran**
 Viši stručni suradnik za projekt Rijeka-
 zdravi grad
 Grad Rijeka
 Banjavčićeva ul. 9, Karlovac
 jadran.mandekic@rijeka.hr
- 21. Mavar Mladen**
 Ravnatelj
 Psihijatrijska bolnica Ugljan
 Otočkih dragovoljaca 42, Ugljan
 ravnatelj@pbu.hr
- 22. Mikulčić Tihana**
 UO za društvene djelatnosti, Grad Poreč
 Obala maršala Tita 5, Poreč
 tihana.mikulcic@porec.hr
- 23. Milin Jelena**
 Ravnateljica
 Centar za pružanje usluga u zajednici
 Mocire
 Asje Petričić 5, Zadar
 jelena.milin@socskrb.hr
- 24. Miočić Josip**
 Glavni tajnik
 Športska zajednica Grada Zadra
 Ulica knezova Šubića Bribirskih 10, Zadar
 josip.miocic@szgz.hr
- 25. Mušković Karla**
 Pročelnica
 Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Grad
 Rijeka
 Korzo 16, Rijeka
 karla.muskovic@rijeka.hr
- 26. Peruško Irena**
 Voditeljica Odsjeka
 Odsjek za socijalnu skrb i zdravstvo, UO za
 društvene djelatnosti, mlade i sport, Grad
 Pula
 Sergijevaca 2, Pula
 Irena.Perusko@pula.hr
- 27. Petrić Ažić Ana**
 Voditeljica Odjela za zdravstvenu statistiku
 i informatiku
 Služba za javno zdravstvo, Zavod za javno
 zdravstvo Zadar
 Ul. Ljudevita Posavskog 7 a, Zadar
 ana.petric1@t-com.hr
- 28. Pletikosa Marija**
 Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
 obitelji i socijalne politike RH
 Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
 Marija.Pletikosa@mrosp.hr

- 29. Radoš Mislav**
Član Savjeta za zdravlje Zadarske županije
Ordinacija dentalne medicine, Dom
zdravlja Zadarska županije
Medulićeva 1, Zadar
mislav.rados@gmail.com
- 30. Roviš Darko**
Nacionalni koordinator HMZG
Nastavni zavod za javno zdravstvo
Primorsko-goranske županije
Krešimirova 52 a, Rijeka
darkorovis@yahoo.com
- 31. Sanković Mandica**
sankovic.mandica@gmail.com
- 32. Sobotik Pavan Eva Maria** (*online sudionik*)
Viši savjetnik za međugradsku suradnju
Ured gradonačelnika, Grad Karlovac
Trg bana Josipa Jelačića 1, Karlovac
eva.sobotik.pavan@karlovac.hr
- 33. Šare Glavan Ana**
Služba za mentalno zdravlje i prevenciju
ovisnosti, Zavod za javno zdravstvo Zadar
Ljudevita Posavskog 7, Zadar
ana.sareglavan@zjz-zadar.hr
- 34. Šogorić Selma**
Predsjednica Hrvatske mreže zdravih
gradova
Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u
Zagrebu
Rockefellerova 4, Zagreb
selma.sogoric@snz.hr
- 35. Torbarina Zlata**
Voditeljica odsjeka za društvene djelatnosti
UO za financije i društvene djelatnosti,
Grad Opatija
Maršala Tita 3, Opatija
zlata.torbarina@opatija.hr
- 36. Tucak Jasna**
Koodinatorica projekta Zagreb-zdravi
grad; Izborna tajnica HMZG
Gradski ured za socijalnu zaštitu,
zdravstvo, branitelje i osobe s
invaliditetom, Grad Zagreb
Draškovićeva 15, Zagreb
Jasna.Tucak@zagreb.hr
- 37. Vidov Josip**
Pročelnik
UO za hrvatske branitelje, udruge,
demografiju i socijalnu politiku, Zadarska
županija
Božidara Petranovića 8, Zadar
josip.vidov@zadarska-zupanija.hr
- 38. Višić Vitomir**
Voditelj Odjela
Odjel za demencije, psihijatriju starije
životne dobi i palijativnu skrb duševnih
bolesnika, Psihijatrijska bolnica Ugljan
Otočkih dragovoljaca 42, Ugljan
vitomir.visic@pbu.hr
- 39. Vučić Marasović Vlatka**
Voditeljica odsjeka - glasnogovornica
Odsjek za odnose s javnošću, Zadarska
županija
B.Petranovića 8, Zadar
informiranje@zadarska-zupanija.hr
- 40. Zrilić Mario**
Zamjenik ravnateljice
Zavod za hitnu medicinu Zadarske
županije
Ivana Mažuranića 28, Zadar
mario.zrilic@zhmzz.hr
- 41. Žigrovečki Marija**
Viša stručna suradnica I. za zdravstvo
UO za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske
branitelje, Zagrebačka županija
Ul. grada Vukovara 72/V, Zagreb
m.zigrovecki@zagrebacka-zupanija.hr